

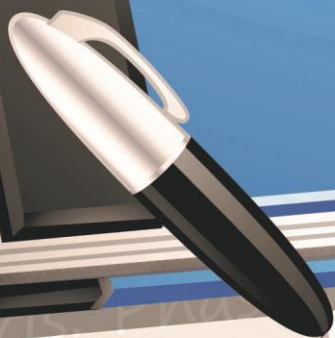
madsage
IRan Education
Research
NETwork
(IRERNET)

شبکه آموزشی - پژوهشی مادیج
با هدف بهبود پیشرفت علمی
و دسترسی راحت به اطلاعات
برای جامعه بزرگ علمی ایران
ایجاد شده است

مادیج

شبکه آموزشی - پژوهشی ایران

madsg.com
مادیج

porta. Lorem ipsum
dolor mauris e
goma. Lorem ipsum.

گردآوری نظریه ها و مکاتب جغرافیای شهری

مهناز اکبری

چکیده

در هر رشته ی علمی ، در طول تاریخ ، برای توسعه ی آن نظرات و مکاتب متعددی مطرح شده است. مکتب به طرز نگرشی گفته می شود که پیرامون یک موضوع و برای شناخت ، بهره برداری ، کنترل، دخل و تصرف در آن از طرف فرد یا گروهی مطرح می شود و سپس مورد قبول بسیاری از اندیشمندان و مردم در سراسر دنیا قرار می گیرد. نوشته حاضر مجموعه ای از خلاصه مکاتب و برخی نظریه های جغرافیایی است که مطالعه ی آن ها برای هر محقق به منظور فراهم آمدن امکان رشد و توسعه ی علمی لازم است. این مکاتب نتایج تحقیق های انجام شده را در اختیار ما گذاشته و از موازی کاری جلوگیری می شود و محقق می داند که اساس تحقیق بر چه مبنایی باید باشد. میدانیم که زیر بنای شناسایی و برنامه ریزی شهری مطالعه ی مکتب هاست. در این مقاله سعی شده سال پیدایش ، بنیان گذاران و افراد مؤثر، محل اجرا، موضوع مورد بررسی، اصول کلی و زمینه ایجاد مکاتب و نظریه ها به طور اختصار آورده شود. دسته بندی بر اساس سال پیدایش مکاتب صورت گرفته است.

واژگان کلیدی: مکتب، نظریه، جغرافیا، شهر

1- مقدمه

شهر به عنوان بستری ریشه دار و در رابطه همیشگی با زندگی آحاد مردم جامعه ، از جمله مهمترین دستاوردها و ارزشهای فرهنگی هر ملت به شمار می رود که نمایانگر تفکرات و اندیشه های آن ملت می باشد. شناخت چرایی و چگونگی رفتار مردم در شهر ، در حقیقت آشنایی با فرهنگ گذشتگان را به همراه داشته است و در واقع انسان امروز را با پیشینه و ریشه های فرهنگی خویش آشنا می سازد . شهرهای بزرگ و کوچک جهان همه بر مبنای تفکر فلسفی و ایدئولوژی ملهم از عقاید و باورهای مردمی و شرایط محیطی، اقتصادی و اجتماعی – فرهنگی مردم خود بنیان گذاشته شده اند.

تحولات ناشی از گذار از سنت به مدرنیته (گذار از عصر کشاورزی به عصر صنعتی) توأم با سوء مدیریتهای سیاسی، جمعیتی، اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی میلیونها انسان را به مهاجرت از روستاها به طرف حاشیه شهرها واداشته است و آنها برای فرار از مرگ در روستا به فقر در شهر رو آوردند.

توسعه شهری پایدار مستلزم داشتن تفکر عقلایی و فلسفی- ایدئولوژیک قالب بندی شده در مکاتب و نظریه های علمی، بستر قانونی، سیاستگذاری، استراتژی رسیدن به هدف، برنامه ریزی، طراحی، مدیریت هماهنگ کننده، اجرا، نظارت، ارزیابی، داشتن ساختار اندام واره سلسله مراتبی، تکنولوژی مناسب، مشارکت مردمی، اعتبار بودجه و بخصوص رعایت عدالت اجتماعی و غیره است.

2- اهمیت و ضرورت تحقیق

محققان همه رشته ها و پژوهش های علمی باید در جریان نظریه ها و مکاتب علمی رشته خود باشند. در عرصه هر رشته ای، پژوهشگر برای حیطه کامل به آن رشته ملزم به آشنایی به نظریه ها و مکاتب آن می باشد. در این تحقیق هم بنا به ضرورتی که در رابطه با شناخت نظریات مربوط به شهر ایجاد شد بر آنیم تا به صورت خلاصه و یکجا مکاتب و نظریاتی را که در شهر کاربردی هستند معرفی کنیم.

3- روش تحقیق

روش ، راه رسیدن به هدف و تضمین کننده موفقیت پژوهش می باشد. روش تحقیق را مجموعه شیوه ها و تدابیری دانسته اند که برای شناخت حقیقت و بر کناری از لغزش به کار برده می شوند . روش ها متنوع و متفاوت هستند و طیف وسیعی را در بر می گیرند که از جمله میتوان به روش های تاریخی ، تجربی ، مقایسه ای و سایر روش ها اشاره نمود (شاکر، 1380، ص25). در این پژوهش با توجه به اهداف و امکانات از روش اسنادی و کتابخانه ای استفاده شده است. به منظور فراگیر بودن نظریات سعی بر آن شده است جهت مطالعه و گردآوری تمام نظریات و مکاتب مربوط به شهر از پایان نامه ها ، مجلات و کتاب های مختلفی که در زمینه گرایش های مرتبط با شهر موجود بودند استفاده گردد. پس از مطالعه تک تک این موارد به جمع بندی به صورت جدول در رابطه با موضوع مورد مطالعه آن ها ، اصول کلی و دلیل ایجادشان اقدام گردیده است که در ادامه ارائه می گردد.

4- تعاریف و اصطلاحات

مکتب:

مکتب یا مدرسه را می توان زمینه ای مبتنی بر اندیشه ها، افکار، نظریات یا یک موقعیت و نظام تفکر خاص تلقی کرد که با نیان و پیشروان مربوط به تبع اصول و موازین آن حوزه، راه و روش های خاصی را ابداع و به عنوان مظاهر و تجلیات آن مکتب، تنفیذ و تعمیم داده اند.

به مجموعه جهان بینی و ایدئولوژی گویند. با این تلفیق، مکتب در زمینه های مختلف ارزشی، علمی، سیاسی، اقتصادی و... به وجود آمده و ممکن است مفاهیم نظری و عملی به وجود آمده در آن، چشم انداز دور و نزدیک خود را نیز شامل شود.

نظریه:

مجموعه ای از گفتارهایی که بر مبنای قواعد منطبق با یکدیگر در ارتباط باشد و مبین بخشی از واقعیت گردد.

پارادایم:

مجموعه عقاید، ارزشها و روش هایی است که اعضای یک جامعه علمی به کار می گیرند.

پیش فرضها، روش ها و یافته های گروهی از محققان که مجموعاً، منطق علمی یک رشته علمی را تشکیل می دهد.

5- چهار مکتب ماندگار در جغرافیا

5-1- تفاوت های مکانی:

دیدگاه سنتی جغرافیا، به مدت 2000 سال به عنوان یک موضوع آکادمیکی مورد بحث بوده است تفاوت های مکانی که در همه دوره های تاریخ علم جغرافیا مورد تأکید بود، در قرن 19 با ظهور عصر اکتشافات بزرگ جغرافیایی و تأسیس مؤسسات جغرافیایی در پاریس، لندن، نیویورک و مسکو اعتبار بیشتری می یابد. هارتشورن جغرافیدان معروف آمریکایی، در این مورد چنین می گوید: « جغرافیا تعبیر و تفسیر منطقی، کامل و نظام پذیر مشخصات متفاوت سطح سیاره زمین است. هارتشورن اضافه می کند که جغرافی دان اساساً با ساخت ناحیه و تفاوت های ناحیه ای – مکانی سر و کار دارند.

برخی از جغرافی دانان، تلاش می کنند تا به صورت منطقی با یک سلسله از پیش فرض ها، آشنا گردند در اینجا جغرافی دانان بر آنچه که باید باشد تأکید بیشتری می کنند تا به آنچه که فعلاً وجود دارد (شکوئی، 1387، 41).

5-2- مکتب چشم انداز:

این مکتب ابتدا در آلمان پایه گذاری شد. عده ای از جغرافی دانان، مفهوم چشم انداز را به عنوان ناحیه ویژه با مرزهای معین می نگرند.

کارل ساور، در مکتب چشم انداز به دو نوع چشم انداز معتقد است: ک

الف- چشم انداز طبیعی که بدون مداخله انسان به وجود آمده است.

ب- چشم انداز فرهنگی که به وسیله انسان سامان یافته است.

به نظر کارل ساور، انسان خود یک عامل مورفولوژیکی محسوب می شود. مکتب چشم انداز به ویژه در شاخه جغرافیای انسانی، گاهی به عنوان مکتب برکلی، که گروهی از هم فکران کارل ساور را در گروه جغرافیای دانشگاه برکلی آمریکا گردآورده است خوانده می شود (شکوئی، 1387، 41).

3-5- مکتب اکولوژیکی:

سالیان درازی است که جغرافیا به عنوان علم روابط میان زمین و انسان، در دانشگاه ها و مدارس سراسر جهان معرفی می شود. این مکتب گاهی به عنوان مکتب محیطی نیز خوانده می شود. زیرا در این مکتب تأکید بیشتر در زمینه اثرات محیط جغرافیایی مطرح می گردد تا آنجا که یکی از نام آوران مکتب اکولوژیکی به نام هارلن باروز، جغرافیا را علم اکولوژیکی انسانی می داند. فراموش نکنیم که در این مکتب بخشهایی از جغرافیای طبیعی حذف می شود و تنها اثرات عوامل طبیعی در زندگی و فعالیت های انسانی یا روابط جامعه انسانی و محیط طبیعی او مورد توجه قرار می گیرد (شکوئی، 1387، 42).

4-5- مکتب سازمان فضای زندگی:

نگرش علمی به جغرافیا به عنوان علم پراکندگی، جغرافیا را پیش از پیش به علوم ریاضیات وابسته می کند. در این مکتب، جغرافیا، علم مطالعه پراکندگی فضاهای زندگی و وابستگی های مکانی است. در اینجا، مفاهیم (مکان) و (پراکندگی) اساس کار جغرافی دانان می باشد. تئوری تحلیل مکانی در علوم اجتماعی، علوم اقتصادی، بیش از جغرافیای انسانی راه تکامل پیموده است. مکان یابی صنعتی و کشاورزی اساساً با مکان اقتصادی، در رابطه است. در مکتب سازمان فضای زندگی به روش های آماری و ریاضیات در توجیه سازمان بندی فضای زندگی تأیید می شود.

در این مکتب، وجه اشتراک شاخه های علمی با جغرافیا، از امتیازات مثبت مکتب سازمان فضای زندگی محسوب می گردد. مثلاً وجه اشتراک جغرافیای اقتصادی با شاخه های فرعی علم اقتصاد مثل تجارت بین المللی و توسعه اقتصادی از آن جمله است.

نتیجه می گیریم که در مکتب سازمان فضای زندگی، قلمرو های مشترک میان جغرافیا و علوم اجتماعی بیانگر اهمیت یابی میان رشته ها و شاخه های مختلف جغرافیاست. قلمرو های مشترک میان شاخه های مختلف جغرافیای انسانی با جامعه شناسی نیز زیاد است. چنانکه جامعه شناسی شهری، اکولوژی انسانی و جمعیت شناسی، قلمرو های مشترک زیادی با جغرافیای شهری، جغرافیای اجتماعی و جغرافیای جمعیت دارد. قلمرو های مشترک روان شناسی با جغرافیای رفتاری نیز در چند سال اخیر بیشتر شده است.

با توجه به آنچه که گذشت می توان مشخصات سه گانه ای جهت علم جغرافیا به شرح زیر بیان کرد:

- 1- تأکید بر عوامل و شرایط مکان است. جغرافیا به تفاوت های موجود میان عوامل طبیعی و انسانی در مکان یا فضای زندگی تأکید دارد.
- 2- تأکیدات اکولوژیکی جغرافیا در مورد انسان و محیط است.

6- مکتبها

ردیف	عنوان مکتب	سال	بنیانگذار/ پیشگامان	محل اجرا	موضوع و مبانی مورد بحث و بررسی	اصول کلی	زمینه ایجاد مکتب
1	اصالت وجود/ ساختاری/ ساختارگرایی	1905- 1980	امیل دورکیم ، آلفرد رادکلیف، براون ، رابرت مورتون	فرانسه	فضا در هیچ زمانی جدا از ساختار اجتماعی نمی باشد از شیوه مرسوم مارکسیستها، که بر تولید تأکید دارند فاصله گرفته و به بازار روی آورده اند و تحقق ارزش افزوده و مصرف را کلیدی می دانند شهر و موضوعات جغرافیای شهری باید با توجه به کل جامعه و به صورت یکپارچه مورد مطالعه قرار گیرد.	به مطالعه تحول ساختهای جغرافیایی می پردازد. تنها بر ارتباط پدیده ها در داخل یک ساختار تأکید دارد.	معتقدند پدیده های گوناگون فضای زندگی را نمی توان بطور جداگانه و مستقل از یکدیگر مطالعه کرد، در نتیجه هر پدیده جغرافیایی شهری جزئی از کل ساختار است. (شکوئی، 1387، 123-124) (شکوئی، 1388، 168-169) (شماعی و پور احمد، 1389، 163-166)
2	آرمان گرا/ ترقی گرا	1771	لوکوربوزیه ، آوئن ، فوریه ، ریچارد سون ، پاتریک گدس ، پرودون	امریکا و انگلیس	به روش کل نگر و اندیشه سیاسی- ایدئولوژیک برای نقد جوامع صنعتی تأکید دارد اجتماعهای جدید مانند فالانستر (مجموعه زیستی فوریه است که با جمعیت معین و مسکن جمعی همراه) را پیشنهاد میدهد مشخصه این مکتب: نظم، استاندارد مسکن، اقتدار سیاسی، اشتغال، حد متناسب جمعیت... سوسیالیست تخیلی نامیده میشوند دامنه تغییرات را محدود میدانستند که با ایجاد چند تعاونی می توان مشکل را حل کرد.	دستیابی به انسان کامل، مستقل از هر اجبار و اختلاف زمانی و مکانی است. تأکید بر: بی نظمی و آشفتهگی شهر صنعتی و نوعی آمایش این شهرها دارد.	از قرن نوزدهم به بعد برای ساماندهی فضای شهرها بخصوص شهرهای بزرگ ارائه شد. (آقا فرشیدی، 1379، 9-12) (زیاری، 1387، 9-10)
3	امکان گرایی	1922	فرانسه	لوسین فور	موضوع مهم: همانا انتخاب آزاد انسان تفاوتها و ناهماهنگیهای موجود بین جوامع انسانی و همه تاریخ بشر، نمیتواند در خط فکری برخورد طبیعی با شرایط زندگی انسانی و تأثیرات قاطع آن تفسیر و تبیین	اساسش بر: روابط انسان و محیط طبیعت، انسان را در مسیر ویژه ای حرکت نمیدهد بلکه انسان در انتخاب آزاد است.	سعی بر این است فرآیند سازگاری انسان با محیط جغرافیایی را از طریق انتخاب آزاد انسان از میان امکانات عرضه شده در طبیعت، تفسیر و تبیین کنند. (شکوئی، 1386، 264-265)

		گرد						
4	تجربه گرایی	-	فرانسیس بیکن کنت هیوم جان لاک جورج برکلی	-		روش تجربی، این امکان را فراهم میکند که قدرتهای پر نفوذ جامعه، بر جامعه خود مسلط تر و آنرا کنترل کنند در جوامع سوداگر تخریب محیط زیست بیشتر توفیق علم تجربی، در نحوه کنترل محیط طبیعی و اجتماعی، بیش از سایر روشهای علمی	همه پدیده های جغرافیایی باید از طریق مشاهده مستقیم، تجربه و آزمایش مورد بررسی قرار بگیرند. اساسش بر: مکتب اثباتگرایی (پوزیتیویسم) است و از روشهای منطق استقرایی (ریاضیات) بهر ه فراوان می گیرد.	تحلیل تجربی، در ابتدا در علوم طبیعی بکار گرفته شد و بعدا در تحلیل واقعهیهای اجتماعی از آن استفاده شد. (شکونی، 1386، 122-123)
5	رادیکالی/لیبرالی	-1973 1980	ژان برون	فرانسه	معتقدند ما محیط را میسازیم، در علم جغرافیا، تفسیر جهان کافی نیست بلکه تغییر جهان مهم به ابدی نبودن پدیده های جغرافیایی معتقدند مسائل مربوط به شرایط اقتصادی و محیط زندگی، در ارتباط با توسعه نابرابر سرمایه داری بدنیاال ایجاد راهی است تا مردم خود تاریخ و جغرافیایشان را بسازند؛ جغرافیای مردمی علتهای، بیش از معلولها مورد توجه انباشت سرمایه، فرایند بنیادی در شکلهی جوامع سرمایه داری و چشم انداز جغرافیایی در زمینه جغرافیای فمینیستی (زن مداری) تحقیقات زیادی در حوزه های اکولوژی سیاسی فمینیستی، تقسیم کار، محدودیتهای دسترسی زنان به بازار کار، مسکن، فرصتهای برابر زنان و مردان و... انجام داده	شهرنشینی، محصول سیستمهای مشخص اجتماعی - اقتصادی است و ساخت داخلی شهرها و تفاوتهای موجود در کاربری زمین در شهرها باید با توجه به عامل رسیدن به حداکثر سود تبیین شود. شهر اساسا محصول نیروهای اقتصادی است.	بازتابی علیه جنگ ویتنام، گسترش عدالت اجتماعی برای همه طبقات جامعه و آلودگیهای محیطی است. (حاتمی نژاد، 1385، 24-29) (شکونی، 1388، 179-181)	
6	اصلاح گرا/ فرهنگ گرا	1812	اگوستوس و لبی نورث مور پوژن جان راسکین	انگلیس	یافتن راه حلهایی برای رفع مشکلات شهری در چهارچوب جوامع صنعتی بهسازی و نوسازی شهر باید از درون همین جوامع صورت گیرد زمین را ثروت شهرو حومه می دانند که باید برای زراعت و اشتغال زراعی از آن استفاده شود	مفهوم فرهنگ بر مفهوم تمدن اولویت دارد. تاکیدش بر: فن شناختی ضدصنعتی است و تولید هیچ گاه از نظر بازدهی و مزیت مد نظر نیست بلکه در جهت رفاه ساکنان شهر	کار خود را با نقد شهر صنعتی و عدم کارایی و امکان پذیری تفکرات شهرسازان ترقی گرا، شروع کردند و دارای الگوی هجران زد و نگاه نوستالژیک و باستانی هستند. (زیاری، 1387، 10-14)	

	معنا می یابد. محو نیازهای مادی در مقابل نیازهای معنوی	ایجاد فضای بهتر برای زندگی نفی هندسه گرایی و تأکید بر بی تقارنی، بی ترتیبی و نظم ارگانیک شهر کاملاً در تباین با طبیعت است	، کامیلو سیت ، ریموند آنوین				
انگیزه های اصلی این مکتب رشد سرسام آور جمعیت‌های شهری و ورود مهاجران و مشکلات آنها و بطور کلی معضلات روز افزون اجتماعی در شهرها بود. (پاپلی بزدی و سناجردی، 1386، 299) (شکونی، 1387، 127-131) (زیاری، 1387، 10-11) (شکونی، 1388، 221-222) (شماعی و پور احمد، 1389، 137- 143)	معتقدند گروه های شهری با هر پایگاه اجتماعی، اقتصادی و قومی، مانند گونه های گیاهی، با حرکت به سوی تعادل و توازن، همه مراحل اکولوژیک را در زیستگاه خویش در طول زمان طی میکنند. دو دیدگاه داروینیسیم اجتماعی و اقتصاد نئوکلاسیک را با هم ترکیب و نظریه پرداز می کنند.	ارائه الگوی روستا - شهر برای حل مشکلات شهری رویکردی محیط شناختی دارد توجه به طبیعت/اکولوژی را در سطح وسیعی مطرح کردند وضعیت آب و هوایی، توپوگرافی، پوشش گیاهی و ویژگیهای اجتماعی، اقتصادی، ساخت، محل انتخاب گروههای انسانی، قوم و نظام سیاسی و... را مورد مطالعه قرار میدهند در آمریکا رشد پیدا کرد و سپس به اروپا و سراسر جهان منتقل شد آمریکا برخلاف اروپا دارای زمین وسیع و اقتصادش بی رحم و رقابتی ولی اروپا برای دولت جامعه و مردم مهمترند، در آمریکا منفعت شخصی مطرح	ایساک تامس	شیکاگو	1885- 1900	شیکاگو/اکولوژی شهری	7
این مکتب با معماری شروع شد و بر به کارگیری هنرهای تجسمی و هنر و فن استوار است. شهر کم تراکم در نواحی خاص را پیشنهاد میدهند. (محمدی، 1380، 48) (پاپلی بزدی و سناجردی، 1386، 155-157) (زیاری، 1387، 11-12) (شماعی و پور احمد، 1389، 172- 178)	مبنتی بر فناوری و نوآوری چهارچوب نظریشان: مسکن، کار، رفعت و آمد، اوقات فراغت (که بینشان بطور مفصل روابط را شرح میدهند)	بجای افقی ساختمانها عمودی شدند و بکارگیری مصالح جدید مطرح شد یک فلسفه زندگی دارند: انسان در هر جای کره زمین یکسان و فرقی ندارد، خصوصیاتش مشترک معتقدند: شهرهای قدیمی باید تمرکززدایی شوند موقعیت، مکان، فرهنگ و سنت جایگاهی ندارد همه چیز قانونمند و استاندارد باید باشد و همه باید به آن عمل کنند	تونی گارنیه والتر گروپیوس لوکوربوزیه ...	اروپا	1933	مدرنیسم	8
در مقابل مدرنیسم شکل گرفت. بر خلاف مدرنیسم که تنها قشر خاص روشنفکر می توانست متوجه معانی و مفاهیم انتزاعی آن شود، این مکتب مردمی است.	ریشه گرایی تاریخی در عرصه فضایی نا محدود و نا معین. سعی دارند از نشانه ها و نمادهایی استفاده کنند	از 1960 به بعد ابتدا در نقاشی و سپس در مجسمه سازی شروع شد قانون و قاعده و هندسه را کنار گذاشت در رویارویی با مدرنیسم مطالعات	رابرت ونچوری	-	1965 1985 (مرگ مدرنیسم)	پست مدرنیسم/فرا مدرنیسم	9

معماری در این دوره به معماری مردمی مشهور شد. (زیاری، 1387، 12-14) (شماعی و پور احمد، 1389، 182-188)	که در هر منطقه مشخص کننده نوع کاربری آن ساختمان باشد.	شهری را مطرح و شهرها را در قالب مفاهیمی چون خوشه های شهری، جا به جایی جمعیت و مسکن بررسی میکردند و بزرگیهایش: نوسازی بیشتر، آزادی بیشتر، استقلال و انتخاب بیشتر، تجزیه و چندپارگی بیشتر و... جامعه ای که: افزایش چشمگیر حوزه های ارتباطی، حمل و نقل، بازارها، درآمدها و... به جهان شمول بودن یک مساله اهمیت نمیدهند برخلاف مدرنیسم					
به شکل های گوناگون وارد جغرافیا شده است: غیر مستقیم، جانشینی، هدفها، نگهداری وضع موجود تعادل و خود تنظیمی، سازگاری و تطابق، وابستگی عناصر در یک مجموعه. (شکوئی، 1387، 198-203) (شماعی و پور احمد، 1389، 158-163)	به کار کردها و خرده سیستمها در کل سیستمهای جغرافیایی تاکید دارد. جنبه ترکیبی دارد و در زمینه های مختلف جغرافیا کاربرد دارد.	بطور مستقیم و غیر مستقیم در مطالعات جغرافیایی نقش دارد شهر دارای 4 کارکرد اصلی: سکونت، کار، عبور و مرور، گذران اوقات فراغت معتقدند: فضاهای قدیمی باید کارکرد منطبق و مؤثری با شرایط امروزه داشته باشد الگوها و طرحهای شهری به سمت: معیارهای اقتصادی و منفعت، معیارهای فنی و مهندسی، کمی و کالبدی بصورت چتری است که در آن، روابط پیچیده انسان و محیطش، در مفهوم نظام کارکردی تحلیل میشود	در کنگره سیام	دورکیم	1928	کارکردگرایی / فونکسیونالیسم	10
با الهام از آرایش هماهنگ، نظم و وحدت در طبیعت، بدنبال زیبایی و یکپارچگی شهر به وجود آمد. درک جدیدی از تلفیق طبیعت و فرهنگ به وجود آورد. (ایزد پناه، 1385، 45-49) (زیاری، 1387، 14-15) (شماعی و پور احمد، 1389، 166-170)	توجه به هویت در شهرسازی توازن فضاهای شهری تلفیق و انطباق شیوه های گذشته با شیوه های نوین بدنبال این است تا ذهن و عواطف عامه مردم را تحریک و ارتقا بخشد.	سیت: آنچه در نظر اول به چشم میخورد، شهر باید هماهنگ و موزون باشد؛ شهرسازی علم روابط و باید بر اساس میزان دید ناظر پیاده در شهر باشد؛ به روح و روان انسان توجه داشته باشد؛ از نظر جسمی و روانی نیازمندیهای شهروندان را در نظر بگیرد بدنبال تصویر دست ساخته انسان از منظر طبیعی و از دید یک نقاش انسجام معماری و طبیعت را در شهر به نحو تصنعی محقق می کند	-	هگل هیوم کامیلوسیت هوسمان سیت	-	زیبایی شناسی	11

7- نظریات سازمان فضایی

ردیف	عنوان نظریه	سال	نظریه پرداز	محل اجرا	موضوع و مبانی مورد بحث و بررسی	اصول کلی	مسأله و دلیل ایجاد نظریه
1	حداکثر استفاده بهینه از زمینهای کشاورزی/فون تانن	1826	هنریک وان تونن	آلمان	در رابطه با توزیع فعالیتهای اقتصادی فرضیاتی در رابطه با ارتباطات بین سکونتگاه شهر و روستا و تاثیراتشان بر جریان تولیدات کشاورزی مکان یابی کشتها بر حسب فاصله از بازار مبتنی بر: استقرار کشتهای متفاوت در جلگه هماهنگ و یکنواخت اطراف بازار شهر معین	اصولش:تأثیر شهر بر حومه در اثر فاصله برای محصولات،نوع تولیدات با هزینه حمل و نقل تغییر میکند،هزینه حمل و نقل عامل انتخاب مکانیابی کشاورزی،مکانیابی تولیدات مختلف فرق میکند،عامل فاصله مهم،اساسش بر نزدیکی تولید محصول به بازار،تولیدات اطراف فقط در شهر مربوطه توزیع می گردد.	در ارتباط با کشاورزی و اقتصاد ملی کوشید تا رابطه میان یک بازار شهری و فضای کشاورزی پیرامون آن را روشن کند. (آسایش،1374،68) (شکوئی،1387،276-278)
2	مکان مرکزی	1933	کریستالر	جنوب آلمان	مکان مرکزی کالا و خدمات را در اختیار نواحی اطراف خود قرار میدهد بر اساس موقع نسبی مکان های مرکزی نسبت به یکدیگر بنیاد نهاده شده است. سیستم تکامل پذیر سلسله مراتب شهری را که بر اساس فعالیتهای گروه سوم مشاغل اجتماعی بود مطرح کرد سرزمین مورد مطالعه را دشت مسطحی فرض میکند که در آن منابع طبیعی، جمعیت و درآمد بطور یکنواخت توزیع شده،بطوریکه فعالیت عمده،مربوط به منابعی است که به مکان وابسته است استفاده بهینه از آن در حوزه ملی و منطقه ای آشکارتر است اهمیتش در کشورهایی است که اقتصاد روستایی و کشاورزی دارند،مثل ایران سلسله مراتب بر حسب عرضه کالا و خدمات(خرده فروشی) در نقش و عملکرد مراکز، سلسله مراتب رعایت شده جابجایی فردی به حداقل می رسد	مبنتی بر تجزیه و تحلیل نواحی بازار است.مفهومی که تنها در صرفه جوییهای ناشی از نوع خرید قابل اجرا می باشد. بر 4 اصل استوار:همگونی چشم اندازهای فرهنگی و فیزیکی ناحیه،نواحی واحد نامحدود،قابلیت دسترسی یکسان مکانهای مرکزی در کلیه جهات،رفقار منطقی مصرف کننده. تأکید مدام بر سلسله مراتب کارکردی که شهرها می توانند همزمان مکان مسکونی و تجاری و کشتش بین نیاز تولیدکنندگان به انواع اقتصاد تجمعی و تمایل مصرف کنندگان به کاهش هزینه های حمل و نقل انجام دهند. وابستگی میان شهر و روستا و نحوه آرایش سلسله مراتب عملکردها را بیان می کند. هدف اصلی باید تجزیه و تحلیل و کشف	تحت تأثیر نظریه تونن و وبر ایجاد شد. بر اساس موقع نسبی مکانهای مرکزی نسبت به یکدیگر بنیاد نهاده شده. در جهت تبیین اندازه،تعداد و پراکنش شهرها از یک طرف و ارتباط میان نقاط سکونتی که به این مناطق خدمات ارائه می کنداز طرف دیگر، وارد حوزه منابع برنامه ریزی شهری و ناحیه ای شد. (عشق آبادی،1385،51-53)

<p>(پاپلی یزدی و سناجردی، 1386، 185-195) (شکوئی، 1387، 379-385) (موسوی، 1389، 108)</p>	<p>الگوهای مبتنی بر همزیستی واحدهای گوناگون در سازمان اقتصادی و فضایی باشد.</p>					
<p>به دنبال اصلاح و گسترش نظریه کریستالر شکل می گیرد. (موسوی، 109، 89)</p>	<p>اساس آن بر: فاصله حمل و نقل تولیدات به بازار، تولید به مقدار زیاد، رقابت. ساختارش با الگوی کوچک شروع و به مرور بزرگتر می شود. ایجاد تعادل بین دو بخش با ایجاد سیستم مکان مرکزها که حاکمیتی بر فضای بازارها داشته باشد، امکان پذیر می شود.</p>	<p>معتقد: بین منحنی قیمت و تقاضا رابطه هست و بیان کننده میدان عمل و پرتو افشانی بازار شهری که می تواند تولیدات را به واحدهای پایین دستش عرضه کند در تحقق نظرش عواملی دخیل اند: طبیعی، اقتصادی، انسانی، سیاسی ایجاد تعادل بین 2 بخش با ایجاد سیستم مکان مرکزها که حاکمیتی بر فضای بازارها داشته امکان پذیر می شود سلسله مراتب بر حسب بخشهای تولیدی تعیین شدنی نقش و عملکردها مستقل</p>	<p>آلمان</p>	<p>لوش</p>	<p>1940</p>	<p>فضای اقتصادی شهرها/ شبکه لوش</p>
<p>بر اساس مدل‌های رشد اقتصادی مطرح گردید. برای رشد و توسعه نواحی کمتر توسعه یافته ارائه کرد. در یک جامعه دمکراتیک بیان شد. (شکوئی، 1387، 469-470) (پاپلی یزدی و سناجردی، 1386، 200-203)</p>	<p>تأکید بر: سرمایه گذاری کلان در صنایع، در بزرگترین شهرهاست. دولت‌ها می توانند انگیزه های رشد اقتصادی را فراهم آورند. اساسش: در تأثیر عوامل تجمع در نظریه های مکان یابی است. در خارج از مراکز شهری انتشار می یابد و باعث توسعه اجتماعی - اقتصادی ناحیه ای می شود. متکی بر عملکرد نیروهای بازار آزاد که محرک توسعه اقتصادی- اجتماعی در سراسر یک ناحیه است. سعی در تجمع امکانات توسعه در یک نقطه و انتقال آن به نقاط پیرامونی دارد.</p>	<p>به سه بحث می پردازد: صنایع موتوری و فرآیند رشد، ترکیب صنایع و فرآیند رشد، ظهور قطبهای رشد و رشد اقتصاد ملی. توسعه از نقاط معینی آغاز و پخش و یکباره در همه جا با هم ظاهر استدلالش: می توان تولید را از طریق دستیابی به صرفه های تجمع افزایش داد. اثراتش: توسعه خودبه خود منطقه، مرکز جذب جمعیت، اثر پخش (آثار مثبت را در نواحی پیرامون انتشار می دهد) در کشورهای جهان سوم، صنعت و ارداتی سیاست قطب رشد، بیشتر باعث فقر از پایین ترین رده تا بالاترین رده و شکاف طبقاتی در شهرها و بخصوص بین روستا و شهر میشود که در نهایت منجر به مهاجرت از روستا به شهر می گردد رشد صنایع اساسی پیشرفته را موتور محرک رشد اقتصادی ملی می داند.</p>	<p>-</p>	<p>فرانسوا پرو</p>	<p>1960</p>	<p>قطب رشد</p>
<p>در جهت به دست آوردن یک درک کلی و چارچوبی نظری از مسأله ساختار فضایی و پیش بینی تغییرات و راه حلهای توسعه آن شکل گرفت. (پاپلی یزدی و سناجردی، 1386، 203-203)</p>	<p>این نظریه به دنبال رفع کاستیهای نظریه قطب رشد. اصول کلی: رابطه مرکز - پیرامون یک رابطه استعماری، تا زمانیکه پیرامون تولید کننده عمده محصولات کشاورزی و مصرفی باشد رابطه تجاری به نفع مرکز، نابرابریهای رو به رشد باعث برگشت منابع به مرکز و درآمد سرانه به پیرامون می شود.</p>	<p>هر نظام جغرافیایی شامل 2 زیر نظام فضایی: مرکز و پیرامون(که وابسته به مرکز) شهر نقش وحدت بخش دارد برخورد نظام گونه توسعه منطقه ای از ویژگی بارزش است نظریه توزیع فضایی توسعه در طول زمان است. امید به وحدت و همگرایی ملی در دوره فرا صنعتی این نظریه باعث برهم خوردن تعادل بین شهر و روستا شد</p>	<p>-</p>	<p>فریدمن</p>	<p>-</p>	<p>مرکز - پیرامون</p>

(207) (موسوی، 1389، 109-) (110)							
به وجود آمدند تا چنین مراکزی به عنوان بازارهای آماده برای محصولات روستایی و نزدیکتر به روستا و مراکز توزیع نهاده ها و... عمل نمایند. (پاپلی یزدی و سناجردی، 1386، 207-) (211)	رفع تمرکز و پیشگیری از قطبی شدن فضا- فعالیت	ترویج توسعه روستایی - منطقه ای تجدید سازمان الگوی سکونت روستایی به نفع آن مراکزی که بیشترین امکانات بالقوه برای توسعه و تبدیل به مرکز رشد یا خدمات را در 20 سال آینده دارند رفع دوگانگی روستا - شهر	کشورهای در حال توسعه	جانسون	1960	مراکز رشد	6
جهت توصیف بسیاری از شهرهای کشورهای جهان سوم مطرح شده است. (آسایش، 1374، 120-) (پاپلی یزدی و سناجردی، 1386، 211-) (214)	ادغام ساختارهای اجتماعی شهری و روستایی در حاشیه مراکز شهری. اکثراً این روستاها کشاورزی اند ولی گاه خدماتی و صنعتی بدنیاال تکمیل نظریات قطب رشد و مرکز- پیرامون در کشورهای جهان سوم عملی نیست چون نقش شهرها بیشتر است.	معروف به شهرنشینی روستایی: شیوه های رفتار موجود در سکونتگاه های روستایی بوسیله روستاییان به شهرها منتقل می شود روستاهای بزرگ و پر جمعیت که چشم اندازهای شهری با چشم اندازهای روستایی در آن دیده می شود منوط به اصلاحات ارضی همه جانبه و کمکهای دولت و بخش عمومی برای تحققش باید: در روستا سرمایه گذاری شود، کاهش نابسامانی اجتماعی در مسیر توسعه روستاها، کاهش اختلاف درآمدی شهر و روستا، استفاده مؤثر از نیروی کار موجود، اتصال این نواحی به شبکه های ارتباطی، برنامه ریزی متناسب با ویژگیهای محیط	-	فریدمن و داگلاس	در سالهای اخیر	روستا شهری / شهر کشاورزی	7

8- نظریات شهرهای جدید

ردیف	عنوان نظریه	سال	نظریه پرداز	محل اجرا	موضوع و مبانی مورد بحث و بررسی	اصول کلی	مسأله و دلیل ایجاد نظریه
1	خطی / کری دوری / انواری شهر	1882	آرتور سور یاماتا	اطراف مادرید	شهر نباید رشد درختی داشته باشد ستون فقرات یک شهر را یک خیابان به عرض حداقل 40 متر تشکیل بدهد تا در مرکز مسیره های رفت و برگشت راه آهن احداث شود	طرح تقسیم عادلانه زمین. شهرهای خطی برای پوشاندن تمام سطح کره زمین کمال مطلوب است.	ماتا، تحت تأثیر تراکم شدید شهرهای سنتی که به صورت متمرکز در حوالی یک هسته مرکزی

<p>رشد کرده بودند، نظریه شهر خطی را پیشنهاد و سعی کرد در اقتصاد سرمایه داری، عیوبی که از مالکیت خصوصی زمین در تشکیلات سرمایه داری ناشی می شد را رفع نماید. اختراع وسایل حمل و نقل در ایجاد این نظریه تأثیر گذار بود.</p> <p>(محمدی، 1380، 46) (پاپلی یزدی و سناجردی، 1386، 90-93) (شکوئی، 1387، 534-535)</p>	<p>برای حفظ محیط زیست و گریز از تراکم بیش از حد در اطراف مراکز شهری، بهترین راه حل، ایجاد نوار شهرهایی میان شهرهای میان شهرهایی موجود است.</p>	<p>باعث توسعه طولی خود و اتصال شهرهای نقطه ای به هم تقسیم عادلانه کاربری زمین البته با رشد مادرید این نظر مدفون شد</p>				
<p>در اثر هجوم مداوم به شهرهای بزرگ و پر تراکم این نظریه مطرح گردید.</p> <p>(محمدی، 1380، 47) (زیاری، 1387، 19-24) (شماعی و پور احمد، 1389، 215-216) (خیای، 1389، 27)</p>	<p>شهر و روستا به عنوان مکمل یکدیگر هستند. کل شهر در فضای سبزی که دست کم پنج برابر سطح شهر وسعت دارد واقع گردد. در اصل از تمام نقاط فضای سبز قابل دسترسی باشد. منطقه های مسکونی نباید فاصله زیادی با مراکز کار و فعالیت داشته باشند.</p>	<p>تأکیدش بر تمرکز زدایی جائیکه ویژگی روستا و امکانات شهر را داشته باشد اولویتش: خوداتکایی-استقلال-کار-اوقات فراغت و... ایجاد اجتماعهای کوچک و پراکنده در سرزمینهای بزرگ ایجادشهرکها را اقتصادی میدانند، چون از بورس بازی خبری نیست توجه به صرفه جویی اقتصادی در ساخت شهرها توجه به عنصر زیبایی طبیعت در شهر ارتباطات راحت و سریع و در دسترس بودن فضاهای شهر فقدان دود و آلونک نشینی</p>	<p>لندن</p>	<p>هاورد</p>	<p>1898</p>	<p>باغشهر</p>
<p>به منظور تراکم زدایی مادر شهرها به وجود می آیند و تا حدودی مستقل</p>	<p>حد وسط میان باغ شهرها و شهرهای جدید هستند. متأثر از الگوی شهرکهای</p>	<p>برای کنترل رشد جمعیت و کالبدی شهرهای بزرگ تمرکز زدایی از شهر بزرگ یک مرحله حد واسط میان باغشهرها و شهرهای جدید</p>	<p>لندن</p>	<p>پاتریک ابر کرامبی</p>	<p>1944</p>	<p>شهرکهای اقماری</p>

					خواهگاهی/نوشهرها		
جلوگیری از توسعه بی رویه و کلانشهر شدن شهر مادر جلوگیری از آلودگی محیط زیست انتقال کارگاهها و صنایع مزاحم از مادرشهر به شهر جدید	جدید انگلیسی است.	هستند به طوری که زمان جابه جایی تا رسیدن به آنها نباید بیش از 45 دقیقه باشد. (زیاری، 1387، 24-25)					
مجموعه‌های شهری مجموعه ای از سلولهای شهری هر سلول 10 هزار نفر، با فاصله 500 متر از یکدیگر با فضای سبز از هم جدا می شوند نوع وسیله نقلیه مهم نیست، چون هر واحد عملکرد خاصی دارد شغلشان تخصصی و برای رفع نیازها مسافت روزانه طولانی طی میکنند گویای تمرکز شدید جمعیت و انباشتگی	شبيه به گتوهای حرفه ای و اجتماعی است.	برای تمرکز زدایی از شهرها به پیروی از نمونه های روستایی ارائه می دهد. (اطاعت، 1389، 92-94)	آلمان	اریک گلودن	1933	مجمع های شهری	4
بهبود نظام مدیریت شهری، گسترش مشارکتها، توسعه فرهنگی، مدیریت شهری عقلایی و کارا، مسائل سازمانی، سیاستهای شهری و حقوق شهری و جامعه، آموزش شهروندی، جلب اعتماد بخش مردمی و خصوصی، مسئولیت پذیری، تقویت بخش خصوصی، ایجاد نظامهای اطلاعاتی شهری، ارائه سرپناه و...	هدف از آن تقویت سازمانهای دولتی و غیر دولتی برای شناسایی برنامه ها و سیاستهای گوناگون و پیاده سازی آنها است. بر پایه نظریه جدید رشد اقتصادی، نقش اصلی دولت را افزایش توان بخش خصوصی و نهادهای مردمی می داند.	بنا بر عدم موفقیت برنامه های مهار مهاجرت از روستا به شهر و تمرکز زدایی جمعیت شهری و اجتناب ناپذیری رشد شهرها به فکر ارائه نظریه مدیریت کارآمد شهری افتادند. (ناصر، 1385، 54-58) (آقایی، 61) (پاپلی یزدی و سناچردی، 1386، 322-329)	سازمان ملل	-	1976	مدیریت شهری	5
محیط زیست با مشکل مواجه شده بحث چگونگی استفاده از زمین رفع نیاز نسل امروز و آینده به طور مستمر و رضایت بخش پایداری: کمک به دوام بقای نسل بشر	دستیابی به الگوی مصرف مطلوب استفاده منطقی از منابع، کاهش آلودگی، آموزش همگانی	در سال 1972 گزارشی داده شد (کنفرانس جهانی در ژوئن) مبنی بر اینکه محیط زیست با مشکل مواجه شده است و بعد از	سازمان ملل (گزارش آینده)	برانت لندن	1987	توسعه پایدار	6

<p>جنگ سرد و نبرد تسحیلاتی جنگ جهانی دوم جدی تر شد. (زیاری، 1387، 16-17) (عسگرزاده، 1388، 25- 30) (خاوندی خیابوی، 1389، 27) (اطاعت، 1389، 90-91)</p>	<p>برای حفاظت از محیط زیست، تحقیقات زیست محیطی و تأسیس سازمانهای بین المللی زیست محیطی.</p>	<p>کنفرانسهای زیادی در این زمینه برگزار شد: کنفرانس زمین که به ارائه نظریه توسعه پایدار شهری و ناحیه ای تعمیم داده شد یکی از آنهاست.</p>	<p>مشترک ما)</p>			
--	---	--	------------------	--	--	--

9- نظریات زیست محیطی

ردیف	عنوان نظریه	سال	نظریه پرداز	محل اجرا	موضوع و مبانی مورد بحث و بررسی	اصول کلی	مسأله و دلیل ایجاد نظریه
1	توسعه پایدار شهری	-	سازمان ملل (کمیسیون جهانی توسعه و محیط)	-	نگهداری از منابع برای حال و آینده با استفاده بهینه از زمین جلوگیری از آلودگی های محیط شهری و ناحیه ای، کاهش ظرفیتهای تولید محیط محلی ناحیه ای و ملی، حمایت از بازیافتها، عدم حمایت از توسعه های زیان آور و از بین بردن شکاف میان فقیر و غنی ایجاد اشتغال محلی، کاهش انرژی مصرفی، حمل و نقل عمومی، عدم تمرکز شهر، ایجاد نواحی سبز و ... حمایت همه جانبه دولتها از محیط زیست شهری	ارتباط با طبیعت، امنیت و ایمنی، ارزیابی، آگاهی و دانش و وحدت و جامع نگری	حاصل بحثهای طرفداران محیط زیست درباره مسائل زیست محیطی بخصوص زیست شهری است که به دنبال نظریه توسعه پایدار برای حمایت از منابع محیطی ارائه شده است. (پاپلی یزدی و سناجردی، 1386، 340-343) (زیاری، 1387، 17-19) (شماعی و پور احمد، 1389، 280-283) (موحد، 47)
2	شهر سالم	1984	پروفسور لنونارد دهل	تورنتوی کانادا (در کنفرانس بررسی نتایج گزارش لالوند)	بطور مداوم در ایجاد و بهبود شرایط اجتماعی - کالبدی و توسعه منابع فعالیت می کند تلفیق دو دیدگاه اکولوژیک و جامع بهداشتی ادغام با استراتژی بهداشت برای همه سازمان بهداشت جهانی شهر سالم، برای ساکنان انگیزه قوی احساس مسئولیت و علاقه مندی به محل سکونتشان ایجاد می کند یک ایده، عملی و اجرایی و تا حدود زیادی جنبه واقع گرایانه دارد	متأثر از آرمان شهرها و ایده های نوین شهرسازی و به دنبال نارضایتی از وضعیت موجود شهرها و در پی ایجاد محیط های سالم شهری برای زندگی انسان هاست	به منظور، چاره جویی گسترش روز افزون شهرها و ایجاد مشکلات بسیار در شهرهای بزرگ و کاهش زندگی در شهرهای بزرگ مطرح گردیده است. در جهت، اجرای یک پروژه کوچک با هدف بهبود سطح بهداشت ارائه شده است. (پاپلی یزدی و سناجردی، 1386، 343-345) (مهدیزادگان نمینی، 1387، 26-31) (لقابی و فرح، 72)
3	اکولوژی منظر	1926	ترول فورمن هابیر...	در بیانیه Smuts	در نظر گرفتن الگوی فضایی تعیین کننده خصوصیات ساختاری، عملکرد و تحول محیط به تنظیم ارتباطات متقابل بین مردم و طبیعت در سطوح مختلف می پردازد. به ارتباط بین محیط طبیعی و انسانی و اختلاف و ناهمگنی در پوشش سطح زمین می پردازد. 3 رکن اصلی: ساختار، عملکرد و تغییر	اساسش: بر درک بیوتاپ ها که قطعات، کریدورها یا شبکه هایی را در مقیاس منظر شکل می دهد. اصولش: حفظ تنوع محلی، ایجاد تنوع زیستی، منطقه بندی اکولوژی شهر، احیا	با تلاقی محیط زیست شهری و منظر شهر پایدار، اکولوژی منظر شهری شکل یافت. (صدوق، 1388، 68-70) (خاوندی خیای، 1389، 21-47)

	کریدورها و بازسازی بسنتر طبیعی، ایجاد سبز راه						
--	---	--	--	--	--	--	--

10- نظریات رشد، ساخت و طراحی و توسعه شهر

ردیف	عنوان نظریه	سال	نظریه پرداز	محل اجرا	موضوع و مبانی مورد بحث و بررسی	اصول کلی	مسأله و دلیل ایجاد نظریه
1	دوایر متحدالمرکز	1925	برگس	آمریکای شالی	مشخصه اصلیش: در جریان توسعه شهر، هر منطقه، سیطره خود را با اشغال حلقه بعدگسترش می دهد شامل 5 حلقه است: بخش مرکزی تجارت (قیمت بالای زمین)، منطقه عبور (بناهای کهنه، عمده فروشی)، مسکونی کارگران و کارخانجات، مسکونی افراد پردرآمد، حومه های شهری	اساسش: توسعه شهر به صورت شعاعی از مرکز شهر شروع و به یکسری دوایر متحد المرکز منجر می شود.	مبنایش: توسعه شهر شیکاگو و مراحل متابولیسم و تجهیزات شهری که با توسعه در ارتباط مستقیم اند. (محمدی، 1380، 44) (پاپلی یزدی و سناجردی، 1386، 72-75) (شکوئی، 1387، 509-512)
2	توسعه چند هسته ای	1945	هایس و اولمن	ایالات متحده	محلات شهر در اطراف چندین مرکز مجزا رشد می کنند و هر هسته نقطه نخستین استقرار شهر و کم کم گسترش می یابد توسط کاربری مسکونی و حمل و نقل درون شهری عامل مهم در انتخابش: تراکم زیاد شهر شامل 9 بخش: مرکزی تجارت، عمده فروشی و تولیدات سبک، مسکونی گروههای کم درآمد، مسکونی گروههای متوسط، مسکونی گروههای پردرآمد، صنایع سنگین، نواحی تجاری حاشیه ای، حومه های مسکونی، حومه های صنعتی	جغرافیای داخلی شهرها بیشتر مدیون خصوصیتهای مکانی منحصر به فرد خود بوده و به کارکرد نیروهای اقتصادی و اجتماعی وابسته اند.	فعالیتهای ناهمسان و ناهماهنگ در منطقه ای از شهر ممکن است باعث ظهور این نظریه گردد. فعالیتهای ویژه و تخصصی در منطقه ای از شهر عامل استفاده از اتومبیل (محمدی، 1380، 45) (پاپلی یزدی و سناجردی، 1386، 77-80) (شکوئی، 1387، 530-525)
	ایده بلوکهای	1900	کلرانس	نیویورک	ایجاد قطعات با ابعاد بزرگ در داخلش فقط راههای بن بست	ترکیب محیط مصنوع و محیط طبیعی	همزمان با نظریه واحدهای خودیاری پری ارائه دادند.

3	بزرگ مسکونی		اشتاین و هنری رایت		شبکه ای از پیاده روها برای وصول به ساختمانها خانه ها محفوظ از صدا و حرکت اتومبیلهاست بلوک های شهری بزرگ مسکونی تحت عنوان سوپر بلوک بود که از سه محله یا سه واحد همسایگی تشکیل شده که هر کدام به چند سوپر بلوک تقسیم می شدند.	تفکیک کامل مسیر سواره از پیاده ایجاد سلسله مراتب فضایی در گروه بندی خانه ها و مسیرهای سواره و پیاده جانمایی خدمات شهری بر حسب میزان سرویس دهی به اهالی	با اصولی مشابه نظریات به کار گرفته شده توسط کلارنس پری کار کردند. بر مبنای جدایی ترافیک پیاده و سواره طراحی شدند. (پاپلی یزدی و سناجردی، 1386، 86-90)
4	واحدهای همسایگی/خود یار/خودگردان	1923	کلارنس پری	در کمیته طرح منطقه ای نیویورک مطرح شد	برای واحدهای معمولی حداقل: دبستان، پارک و چندمغازه ارائه گردید برای واحدهای پردرآمد: علاوه بر آنها، کلیسا، کتابخانه، استخر و... در نظر گرفت اتومبیل عامل قدرت این نظریه، محرک تفکیک شهرها شناخته شد باعث شکل گیری نظریات: هنری رایت و کلارنس اشتاین نظام سلسله مراتبی شهری را بوجود آورد مکتب مدرنیسم را رواج داد	واحدهای همسایگی از مهمترین اجزای تقسیمات کالبدی است. پس از کنکاش پی برد که مدرسه ابتدایی از مهمترین عناصر ارتباط دهنده همسایگی است و باعث شلوغی محله میشوند. خدمات عمده و اساسی باید نزدیک واحد مسکونی باشد مسیرهای دسترسی به خدمات نباید خیابانهای اصلی را قطع کند	معماران اروپایی فقط به دنبال حل مسائل مسکن اقشار کم درآمد و فنی آن بودند که پری هدفی اجتماعی تر در سر داشت. نظریه اش مربوط به: تشویق زندگی جمعی از طریق نقشه ای سنجیده و خردمندانه بود. (ابوطالب پور، 1385، 62-64) (زیاری، 1387، 26-27)

- 1) پاپلی یزدی، محمد حسین و رجبی سناجردی، حسین؛ نظریه های شهر و پیرامون، سمت، 1382
- 2) شمعی، علی و پوراحمد، احمد؛ بهسازی و نوسازی شهری از دیدگاه علم جغرافیا، تهران، 1384
- 3) زیاری، کرامت ا...؛ برنامه ریزی شهرهای جدید، سمت، 1378
- 4) شکوئی، حسین؛ دیدگاه های نو در جغرافیای شهری، سمت، 1387
- 5) شکوئی، حسین؛ جغرافیای کاربردی و مکتبهای جغرافیایی، به نشر، 1387
- 6) شکوئی، حسین؛ اندیشه های نو در فلسفه جغرافیا، ج اول، گیتاشناسی، 1382
- 7) شکوئی، حسین؛ اندیشه های نو در فلسفه جغرافیا، ج دوم، گیتاشناسی، 1382
- 8) پاپلی یزدی، محمد حسین و ابراهیمی، محمد امیر؛ نظریه های توسعه روستایی، سمت، 1381
- 9) آسایش، حسین؛ اصول و روشهای برنامه ریزی روستایی، پیام نور، 1374
- 10) نوابخش مهرداد و ارجمند سیاه پوش اسحق؛ مبانی توسعه پایدار شهری، جامعه شناسان، 1388
- 11) شکوئی، حسین؛ شناخت و فلسفه جغرافیا، پیام نور، 1385
- 12) مجتهدزاده، غلامحسین؛ برنامه ریزی شهری در ایران، پیام نور، 1378
- 13) حسن زاده دلیر، کریم؛ برنامه ریزی ناحیه ای، سمت، 1378
- 14) موریس، جیمز؛ تاریخ شکل شهر تا انقلاب صنعتی، ترجمه: راضیه رضازاده، ج 1 و 2، علم و صنعت، 1368
- 15) شیعیه، اسماعیل؛ مقدمه ای بر مبانی برنامه ریزی شهری، علم و صنعت، 1379
- 16) ربانی، رسول؛ جامعه شناسی شهری، سمت، 1381

- 17) لقای، حسنعلی و فرح حبیب؛ شهر سالم، ماهنامه مسکن و انقلاب، ش 71، ص 72
- 18) آقایی، فیروز؛ بهسازی و نوسازی بافت قدیم شهرها با تأکید بر مدیریت مشارکتی، ماهنامه مسکن و انقلاب، ش 79، ص 61
- 19) موحد، علی؛ توسعه پایدار شهری، ماهنامه مسکن و انقلاب، ش 90، ص 47
- 20) عشق آبادی، فرشید؛ پایان نامه ارشد، ارزیابی پیش بینی اشتغال و جمعیت در برنامه ریزی شهری و منطقه ای بر اساس گرین - لاری و اقتصاد پایه (مورد مطالعه: تهران)، گروه معماری و شهرسازی، گرایش برنامه ریزی شهری و منطقه ای، دانشگاه شهید بهشتی، 1385، ص 51-53.
- 21) ابوطالب پور، علی؛ پایان نامه ارشد، برنامه ریزی فضایی کاهش تقاضای سفرهای شهری (منطقه 5 شهرداری تهران)، گروه معماری و شهرسازی، گرایش برنامه ریزی شهری و منطقه ای، دانشگاه شهید بهشتی، 1385، ص 62-64.
- 22) ناصح، روشنگر؛ پایان نامه ارشد، تحلیل و ارزیابی هدایت توسعه شهر (تهران)، گروه معماری و شهرسازی، گرایش برنامه ریزی شهری و منطقه ای، دانشگاه شهید بهشتی، 1385، ص 54-58.
- 23) ایزد پناه، محبوبه؛ پایان نامه ارشد، ارزیابی تأثیر طرحهای نوسازی و بهسازی محله ای بر ارتقاء محیطی مراکز شهر (طرح نوسازی و بهسازی محله نظامیه تهران)، گروه معماری و شهرسازی، گرایش برنامه ریزی شهری و منطقه ای، دانشگاه شهید بهشتی، 1385، ص 45-49.
- 24) محمدی، اکبر؛ پایان نامه ارشد، اثرات توسعه شهری بر منابع زیست محیطی سنندج، گروه جغرافیا، گرایش جغرافیا و برنامه ریزی شهری، دانشگاه تهران، 1380، ص 43-49.
- 25) آقا فرشیدی، حسین؛ پایان نامه ارشد، ساماندهی فضایی - کالبدی در ساختار یک ناحیه (شهرستان شوشتر)، گروه جغرافیا، گرایش جغرافیا و برنامه ریزی شهری، دانشگاه تهران، 1379، ص 9-21.
- 26) حاتمی نژاد، حسین؛ پایان نامه دکتر، تحلیل نقش دولت در گسترش و تمرکز شهرنشینی در ایران (با تأکید بر دولت مدرن)، گروه جغرافیا، گرایش جغرافیا و برنامه ریزی شهری، دانشگاه تهران، 1385، ص 24-29.
- 27) خاوندی خیابوی، منصور؛ پایان نامه ارشد، اکولوژیک منظر شهری (منظر ورودی خاوران تهران - منطقه پانزده)، گروه محیط زیست، گرایش مهندسی طراحی محیط زیست، دانشگاه تهران، 1389، ص 21-47.
- 28) عسگرزاده، محمد حسین، پایان نامه ارشد، طراحی منظر شهری محله عودلاجان با رویکرد اجتماعی توسعه پایدار، گروه معماری، گرایش معماری منظر، 1388، ص 25-30.

- 29) مهدیزداگان نمین، سیمما؛ پایان نامه ارشد، ارزیابی تغییرات کاربری زمین بمنظور تدوین استراتژی مطلوب توسعه کالبدی با تأکید بر ملاحظات زیست محیطی (تهران - گلاب دره- داراباد)، گروه شهرسازی، گرایش برنامه ریزی شهری و منطقه ای، 1387، ص 26-31.
- 30) صدوق، سید حسن؛ جغرافیا، طبیعت و محیط زیست، نشریه انجم جغرافیای ایران، ش 24، بهار و تابستان 1388، ص 68-70.
- 31) اطاعت، جواد؛ تمرکززدایی و توسعه پایدار در ایران، پژوهشهای جغرافیای انسانی، ش 71، بهار 89، ص 90-94.
- 32) موسوی، میر نجف؛ تحلیل ساختار فضایی شهرهای مرزهای استان آذربایجان غربی با استفاده از تحلیلهای آماری چند متغیره و شبکه های عصبی، پژوهشهای جغرافیای انسانی، ش 71، بهار 89، ص 108-110.
- 33) ایرانمنش، محمد؛ جستارهایی در تعریف، شرح و مراتب نظریه، صغه، ش 41، 1385-86، ص 16-20.
- 34) محمدی ماکرانی، حمید؛ کاربرد نظریه کنش ارتباطی یورگن هابرماس در شهرسازی: موافقان و مخالفان، صغه، ش 46، 1383-84، ص 6-10.

مادسیج

شبکه آموزشی - پژوهشی ایران

مادسیج، پنجره ای به یادگیری نوین

مادسیج مخفف کلمه madsage به معنای شیفته دانایی و در مفهوم بومی به معنای دهکده علم و دانش ایران می باشد. در این مفهوم اشاره به دو کلمه سیج (یکی از روستاهای زیبای کشورمان) و ماد (یکی از اولین اقوام ایران) می باشد.

شبکه آموزشی - پژوهشی مادسیج (IRESNET) با هدف بهبود پیشرفت علمی و دسترسی هرچه راحت تر جامعه بزرگ علمی ایران، در فضای مجازی ایجاد شده است. هسته اولیه مادسیج از طرح پایان نامه کارشناسی ارشد جناب آقای رضا محمودی دانش آموخته رشته مدیریت آموزشی دانشگاه تهران که با راهنمایی استاد گرانقدر جناب آقای دکتر عبادی معاون دانشگاه مجازی مهر البرز می باشد، بر گرفته شده است.

IRan Education & Research NETWORK